

بررسی رابطه بین روانشناسی مثبت گرا و پیشرفت تحصیلی با نقش میانجی بهزیستی ذهنی (مورد مطالعه دانش آموزان مقطع متوسطه دوم شهرستان طبس)

ملیحه رادمرد^۱

^۱ کارشناس مشاوره، اداره آموزش و پرورش شهرستان طبس، آموزشگاه فارابی

آدرس پست الکترونیک: m.radmard57@yahoo.com

شماره تماس: ۰۹۱۳۳۵۰۱۷۰۶

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین روانشناسی مثبت گرا و پیشرفت تحصیلی با نقش میانجی بهزیستی ذهنی می باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۶۹ نفر از دانش آموزان دختر مقطع متوسطه دوم شهرستان طبس بوده است. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه بهزیستی ذهنی کیز و ماگیارمو، پرسشنامه موفقیت تحصیلی ولز و پرسشنامه روانشناسی مثبت گرا سیلگمن استفاده شده است. برای تجزیه تحلیل داده ها از آزمون پیرسون در نرم افزار SPSS و تحلیل مسیر در نرم افزار Lisrel استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد که بین روانشناسی مثبت گرا و موفقیت تحصیلی رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین بین روانشناسی مثبت گرا و بهزیستی ذهنی، و بین بهزیستی ذهنی با موفقیت تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین بر اساس نتایج پژوهش روانشناسی مثبت گرا به واسطه متغیر میانجی بهزیستی ذهنی بر موفقیت تحصیلی دانش آموزان اثر گذار می باشد.

واژگان کلیدی: روانشناسی مثبت گرا، موفقیت تحصیلی، بهزیستی ذهنی.

۱- مقدمه

پیشرفت تحصیلی را توانایی آموخته شده یا اکتسابی حاصل از دروس ارائه شده یا به عبارت دیگر توانایی آموخته شده یا اکتسابی فرد در موضوعات آموزشگاهی می دانند که به وسیله آزمون های استاندارد شده اندازه گیری می شود (سیف، ۱۳۹۵). تحصیل یک عامل ارزشمندی است که فرصتی را برای شخص فراهم می کند تا توانایی های خود را نشان دهد و به بهسازی آن بپردازد. زمانیکه یک فرد تحصیل را امری لذت بخش بداند بدون شک توانایی های او دوجندان خواهد شد (سلیگمن و سیگزنت میهالی، ۲۰۰۰: ۶). به همین دلیل، موفقیت تحصیلی یکی از مسائل شایان توجه در بسیاری از مطالعات است (بوکر و همکاران، ۲۰۱۸: ۲). پیشرفت تحصیلی دانشجویان، در کسب موفقیت های آتی آن ها از اهمیت بسزایی برخوردار است. بنابراین شناسایی فاکتورهای موثر در پیشرفت تحصیلی دانشجویان و توجه به آنها، گامی به سوی توسعه ی پایدار می باشد. موفقیت به پاسخ یا عملی گفته می شود که در طی آن شخص به هدف مطلوب برسد، و یا گامی قطعی به سوی هدف بردارد (زمانی، ۲۰۰۳: ۷). مطالعه این مفهوم نشان می دهد موفقیت تحصیلی با مفاهیمی همچون پیشرفت تحصیلی و عملکرد تحصیلی یکسان در نظر گرفته شده است و میانگین معدل، معمولاً استاندارد طلایی برای سنجش دستاوردهای علمی در نظر گرفته می شود. موفقیت تحصیلی به عوامل مختلفی بستگی دارد که می توان به عوامل فردی، اجتماعی، تحصیلی، آموزشی و روانشناختی اشاره نمود. بررسی این عوامل و تعیین میزان سهم هر کدام در پیشرفت تحصیلی به تعیین راهکارهایی برای شناخت عوامل موثر در موفقیت و افت تحصیلی منجر می شود و این به برنامه ریزان آموزشی کمک می کند تا عوامل مثبت تاثیرگذار را بهبود بخشند و از تاثیر عوامل منفی بکاهند (پارکینز، ۱۹۹۷: ۲۰).

موفقیت تحصیلی دانش آموزان از موضوعات مهمی است که تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد که این عوامل از جامعه ای به جامعه دیگر قابل تغییر است. بر این اساس دست اندرکاران آموزش باید به شناسایی متغیرهای موثر بر عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بپردازند تا براساس شناخت دقیق آن ها بتوان امکان ایجاد زندگی بهتر در آینده را برای دانش آموزان این مرز و بوم فراهم نمود. در این راستا روان شناسی مثبت نگر رویکردی است که این عوامل را مد نظر قرار داده است. روانشناسی مثبت نگر جنبش و رویکرد جدیدی در روان شناسی است که در راستای دستیابی به اهداف ناتمام و مغفول مانده گستره روان شناسی پدید آمده است. در این رویکرد، هیجان های مثبت و توانمندی های افراد در کنار

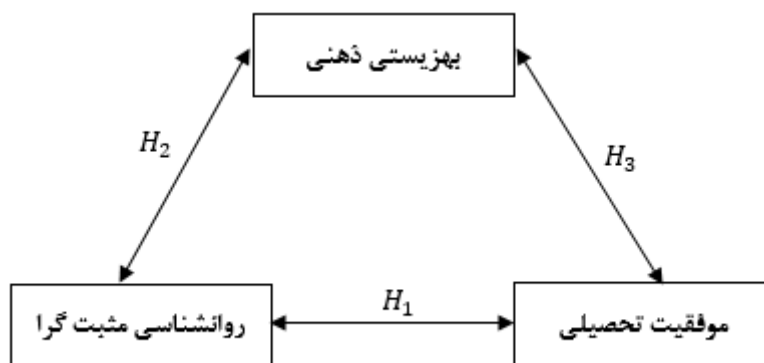
ضعفها و مشکلات در ایجاد اختلالهای روان شناختی نقش دارند، لذا، ارتقاء هیجانات مثبت و توانمندی های افراد در بهبود سلامت روانی آنها مؤثر است (سلیگمن، ۳، ۲۰۱۲). شاید بتوان گفت که رویکرد روان شناسی مثبت نگر رویکردی است که می تواند فرد را در تنظیم و مدیریت هیجانات توانمند نموده و او را در رسیدن به اهداف و پیشرفت یاری کند. امروزه با توجه به ادراک از محیط کلاس، بهزیستی روانشناختی یکی از ساختارهای مهمی است که با ظهور روانشناسی مثبت گرا مورد توجه قرار گرفته است. موضوع سلامت روان، رشد اجتماعی و عاطفی دانش آموزان که از آن بهزیستی روان شناختی یاد می شود، یکی از عوامل مؤثر در رشد و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان است. بهزیستی روانشناختی به عنوان یک مولفه مهم در بررسی سلامت روانی و شخصیتی دانش آموزان می باشد. بر اساس الگوی ریف، بهزیستی روانشناختی از شش عامل تشکیل می شود: که شامل پذیرش خود (داشتن نگرش مثبت به خود)، رابطه مثبت با دیگران (برقراری روابط گرم و صمیمی با دیگران و توانایی همدلی)، خودمختاری (احساس استقلال و توانایی ایستادگی در مقابل فشارهای اجتماعی)، زندگی هدفمند (داشتن هدف در زندگی و معنا دادن به آن)، رشد شخصی (احساس رشد مستمر) و تسلط بر محیط (توانایی فرد در مدیریت محیط) است (احدی، ۲۰۱۲: ۹). بهزیستی روانشناختی از طریق رشد، شکوفایی و ارتقا استعدادها و توانایی های بالقوه تحقق می یابد و می تواند به عنوان عاملی تاثیر گذار بر میل به یادگیری آموزش ها در فرد باشد (هانسون، ۲۰۱۶: ۱۹۴). از اینرو، توجه به موارد بهزیستی ذهنی و ویژگی های دروان تحصیل از جمله نکاتی است که باید مورد ارزیابی و بررسی برنامه ریزان، مشاورین و مدیران آموزش و پرورش قرار گیرد. بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین روانشناسی مثبت گرا و موفقیت تحصیلی با نقش میانجی بهزیستی ذهنی انجام شده است و به این سوال پاسخ می دهد که: آیا بین روانشناسی مثبت گرا و موفقیت تحصیلی با نقش میانجی بهزیستی ذهنی رابطه معناداری وجود دارد یا خیر؟

۲- ادبیات پژوهش

تاکنون تحقیقات مختلفی در زمینه های موفقیت تحصیلی و بهزیستی روانشناختی انجام شده است. امینی و همکاران (۱۴۰۱) به بررسی رابطه علی سرمایه روانشناختی با بهزیستی روانشناختی و عملکرد تحصیلی با میانجیگری سرمایه اجتماعی پرداختند. در مدل پیشنهادی او، مسیرهای مستقیم سرمایه روانشناختی به بهزیستی روانشناختی، سرمایه اجتماعی به بهزیستی روانشناختی، سرمایه اجتماعی و عملکرد تحصیلی معنی دار شدند، اما ولی مسیر مستقیم سرمایه روانشناختی به عملکرد تحصیلی معنی دار نشد. همچنین مسیرهای غیرمستقیم سرمایه روانشناختی و عملکرد تحصیلی با میانجی گری سرمایه اجتماعی و سرمایه روانشناختی و عملکرد تحصیلی بر بهزیستی و سرمایه اجتماعی و سرمایه روانشناختی با میانجی گری سرمایه اجتماعی نیز غیر معنی دار شدند. بنابراین، سرمایه ارتقایی رفتارهای سالم در دانشجویان باشد. شفیع نادری و همکاران (۱۴۰۱) در مقاله ای به بررسی اثربخشی کاهش استرس مبتنی بر ذهن آگاهی بر بهزیستی و انعطاف پذیری روان شناختی دانش آموزان با عملکرد تحصیلی پایین پرداختند. نتایج تحقیقات آنها حاکی از آن است که آموزش کاهش استرس مبتنی بر ذهن آگاهی با بهره گیری از فنونی همانند افکار، هیجانات و رفتار آگاهانه می تواند به عنوان یک روش کارآمد جهت بهبود بهزیستی و انعطاف پذیری روان شناختی دانش آموزان دختر دارای عملکرد تحصیلی پایین مورد استفاده گیرد. نجفی (۱۴۰۱) در تحقیقات خود به بررسی اثر بخشی راهبردهای کمک خواهی تحصیلی بر بهزیستی تحصیلی، درگیری تحصیلی و عملکرد تحصیلی پرداخته است. نتایج او نشان داده است که راهبردهای کمک خواهی تحصیلی به عنوان رویکرد مداخله ای در کنار سازه های روانشناختی بهزیستی تحصیلی و درگیری تحصیلی اگر به خوبی طراحی و برنامه ریزی و اجرا شود، می تواند بر عملکرد تحصیلی تاثیر گذار باشد. مولود و بدری (۱۴۰۰) در تحقیقات خود به بررسی فراتحلیل روابط مولفه های روانشناسی مثبت نگر و پیشرفت تحصیلی پرداختند. نتایج آنها نشان داده است که با بهبود و ارتقاء مولفه ها در افراد، می توان ضمن دلچسب نمودن فرآیند تحصیل و توانمندسازی افراد در کنترل و مدیریت چالشها و فشارهای ناشی از تحصیل و محیط تحصیل، پیشرفت تحصیلی را نیز بهبود بخشید. ابوباللی و همکاران (۱۳۹۷) در تحقیقات خود به بررسی رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده با بهزیستی ذهنی و پیشرفت تحصیلی دختران پیش دانشگاهی پرداختند. نتایج آنها حاکی از آن است که بین میزان حمایت ادراک شده از سوی والدین و هم کلاسی ها با بهزیستی ذهنی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. به علاوه، فقط اهمیت حمایت دریافت شده از سوی والدین، با بهزیستی ذهنی ارتباط مثبت و معناداری داشته است. از بین انواع حمایت، فقط حمایت عاطفی و اطلاعاتی ارتباط مثبت و معناداری با بهزیستی ذهنی داشته است. از سوی دیگر، بین انواع و شبکه حمایت اجتماعی با پیشرفت تحصیلی همبستگی معناداری مشاهده نشد. نتایج این پژوهش به طور ویژه به نقش حمایتی والدین در شبکه حمایت اجتماعی در بهزیستی ذهنی نوجوانان دختر تأکید دارد.

رودولف و جیون (۲۰۲۳) به بررسی تاثیر جو مدرسه، عملکرد تحصیلی، و رفاه نوجوانان کره بر رقابت و همکاری پرداخت. یافته‌ها نشان می‌دهد که جو رقابتی‌تر مدرسه باعث عملکرد تحصیلی بالاتر در ریاضیات، خواندن و علوم می‌شود. با این حال، رقابت دانشجویی به قیمت کاهش رضایت از زندگی فردی تمام می‌شود. ما متوجه شدیم که رقابت در مدارس با نسبت بالاتری از فرزندان پسر و مجرد و جایی که مادران دارای سطح تحصیلات بالاتری هستند قوی‌تر است. رقابت باعث افزایش سرمایه‌گذاری در تدریس خصوصی بعد از مدرسه می‌شود. بر خلاف رقابت، همکاری بین دانش‌آموزان تأثیر معنی‌داری بر عملکرد تحصیلی ندارد، در حالی که تأثیر مثبتی بر رضایت از زندگی فردی دارد. دانش‌آموزان در مدرسه‌ای که سطوح همکاری بالاتری دارند نیز عاطفه مثبت بیشتری، عاطفه منفی کمتری نشان می‌دهند و معنای بیشتری را در زندگی درک می‌کنند.

کایویت (۲۰۲۱) در تحقیقات خود به تجزیه و تحلیل در مورد چگونگی تأثیر محیط یادگیری بر انگیزه تحصیلی، استراتژی‌های یادگیری و مشارکت دانشجویان پرداخت. نتایج او بیانگر وجود رابطه مثبت میان محیط یادگیری و انگیزه تحصیلی دانشجویان بود. روپل و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیقات خود به بررسی تأثیر بهزیستی روانشناختی بر موفقیت تحصیلی پرداختند. نتایج تحقیقات آنها نشان داده است که یک اثر منفی غیرمنتظره بهزیستی روانشناختی را بر میانگین ترکیبی نشان داده است. اما می‌تواند یک اثر مثبت غیرمستقیم در مقیاس محیط مدرسه شناسایی شود. در جمع بندی نتایج پژوهش‌های فوق، می‌توان بیان نمود که تحقیقات مختلفی در حوزه‌های موفقیت تحصیلی، روانشناسی مثبت‌گرا و بهزیستی ذهنی و روانشناختی به صورت مجزا انجام شده است، اما رابطه بین روانشناسی مثبت‌گرا و موفقیت تحصیلی با نقش میانجی بهزیستی ذهنی مورد بررسی قرار نگرفته است. از اینرو با توجه به اهمیت موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان و تأثیر پذیر بودن این مولفه تحت عوامل روانشناختی، انجام این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین روانشناسی مثبت‌گرا و موفقیت تحصیلی با نقش میانجی بهزیستی ذهنی (مورد مطالعه دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه دوم شهرستان طبس) امری ضروری و مهم به نظر می‌رسد. مدل مفهومی پژوهش در شکل (۱) نشان داده شده است.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

مدل مفهومی پژوهش دارای یک متغیر مستقل (روانشناسی مثبت‌گرا)، یک متغیر میانجی یا میانی (بهبودی ذهنی) و یک متغیر وابسته (موفقیت تحصیلی) می‌باشد که فرضیات پژوهش مبتنی بر مدل عبارتند از:

- ۱- بین روانشناسی مثبت‌گرا و موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد.
- ۲- بین روانشناسی مثبت‌گرا و بهزیستی ذهنی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد.
- ۳- بین بهزیستی ذهنی و موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد.
- ۴- بهزیستی ذهنی به عنوان یک متغیر میانجی در رابطه بین روانشناسی مثبت‌گرا و موفقیت تحصیلی می‌باشد.

۳- روش تحقیق

پژوهش حاضر از نوع هبستگی و به لحاظ هدف کاربردی می‌باشد. جامعه آماری مورد بررسی ۳۰۰ نفر از دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم مدرسه فارابی شهرستان طبس بوده که در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ مشغول تحصیل بوده‌اند. حجم نمونه پژوهش با استفاده از فرمول کوکران برابر ۱۶۹

نفر انتخاب شده است. روش نمونه گیری تصادفی و ابزار جمع آوری اطلاعات در این پژوهش سه پرسشنامه بهزیستی ذهنی کبیز و ماگیارمو (۲۰۰۳)، موفقیت تحصیلی ولز (۲۰۱۰) و روانشناسی مثبت گرا سیلگمن (۲۰۰۶) استفاده شده است. به منظور بررسی روایی، پرسشنامه ها در اختیار صاحب نظران و اساتید دانشگاه قرار گرفت تا سوالات پرسشنامه را مطالعه و میزان مطابقت هر سوال را با هدف مربوطه بررسی نمایند. از این سوالاتی که درباره روایی محتوایی آنها تردید بود، مورد بازنگری قرار گرفت. در این پژوهش برای پایداری پرسشنامه ها از روش ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است که ضریب کل پایداری سوالات پرسشنامه ۰/۹۱۷ می باشد که به لحاظ آماری و در سطح خطای ۵ درصد معنی دار بوده است. ضرایب آلفای هر پرسشنامه به تفکیک در جدول ۱ بیان شده است. پس از جمع آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل داده ها با نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ انجام شد.

جدول ۱. ضرایب آلفای کرونباخ متغیرهای پژوهش

نام متغیر	تعداد سوال	ضریب آلفا کرونباخ
بهزیستی ذهنی	۴۵	۰/۶۹۱
موفقیت تحصیلی	۳۹	۰/۸۲۵
روانشناسی مثبت گرا	۲۱	۰/۹۱۱
ضریب کل	۱۰۵	۰/۹۱۷

۴- یافته های پژوهش

در این بخش یافته های تحقیق در دو بخش یافته های توصیفی و یافته های تحلیلی ارائه شده است.

۴-۱- یافته های توصیفی پژوهش

میانگین سنی نمونه پژوهش ۱۷ سال می باشد. از ۱۶۹ نفر نمونه پژوهش ۴۹ نفر (۲۹ درصد) در پایه دهم، ۶۰ نفر (۳۵/۵ درصد) در پایه یازدهم و ۶۰ نفر (۳۵/۵ درصد) در پایه دوازدهم مشغول به تحصیل بوده اند. توزیع فراوانی پایه های تحصیلی دانش آموزان در جدول ۲ بیان شده است.

جدول ۲. توزیع فراوانی تحصیلات جامعه آماری

میزان تحصیلات	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
پایه دهم	۶۰	۳۵/۵	۳۵/۵
پایه یازدهم	۶۰	۳۵/۵	۷۱
پایه دوازدهم	۴۹	۲۹	۱۰۰
جمع	۱۶۹	۱۰۰	-

همچنین توصیف متغیرهای پژوهش در جدول (۳) بیان شده است.

جدول ۳. توصیف متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد	میانگین	میانه	مد	انحراف استاندارد	کمترین	بیشترین
بهزیستی ذهنی	۱۶۹	۳/۶۵۲۱	۳/۷۶۲۲	۳/۷۹	۰/۳۲۲۷۲	۲/۶۵	۴/۷۱
موفقیت تحصیلی	۱۶۹	۳/۶۷۹۴	۳/۷۲۷۹	۴/۰۸	۰/۳۴۱۳۷	۲/۸۵	۴/۹۰
روانشناسی مثبت گرا	۱۶۹	۳/۷۱۱۴	۳/۷۳۴۳	۴	۰/۳۸۲۴۴	۲/۸۵	۵

۴-۲- یافته های تحلیلی پژوهش

به منظور بررسی فرضیات پژوهش، ابتدا باید شرط نرمال بودن داده ها توسط آزمون کولموگروف اسمیرنوف بررسی نمود. زیرا در صورت نرمال بودن توزیع داده ها باید از آزمون های پارامتریک برای تحلیل فرضیه های پژوهش استفاده نمود و در صورت غیر نرمال بودن داده ها باید از آزمون های ناپارامتریک استفاده نمود. نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف در جدول (۴) بیان شده است.

جدول ۴. نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف

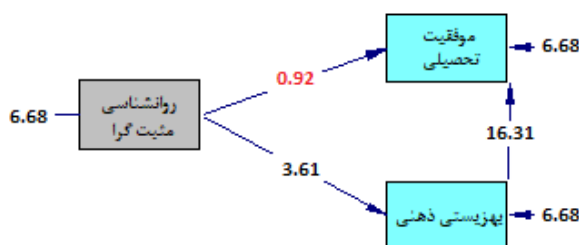
تعداد	بهزیستی ذهنی	موفقیت تحصیلی	روانشناسی مثبت گرا
۱۶۹	۱۶۹	۱۶۹	۱۶۹
۳/۶۵۲۱	۳/۶۷۹۴	۳/۷۱۱۴	۳/۷۱۱۴
۰/۳۲۱	۰/۴۵۲	۰/۱۱۸	۰/۱۱۸

باتوجه به نتایج جدول فوق مشاهده می شود که سطح معناداری بیشتر از ۰/۰۵ بوده و داده ها دارای توزیع نرمال هستند. بنابراین برای تحلیل فرضیات پژوهش باید از آزمون های پارامتریک استفاده نمود. در این پژوهش به منظور بررسی فرضیات پژوهش از آزمون پیرسون برای همبستگی متغیرهای پژوهش و روش تحلیل مسیر در نرم افزارهای Lisrel استفاده شده است. نتایج همبستگی متغیرهای پژوهش در جدول (۵) بیان شده است.

جدول ۵. نتایج همبستگی پیرسون متغیرهای پژوهش

آزمون پیرسون	روانشناسی مثبت گرا	موفقیت تحصیلی	بهزیستی ذهنی
روانشناسی مثبت گرا	۱	۰/۳۴۱**	۰/۸۳۱**
موفقیت تحصیلی	۰/۳۴۱**	۱	۰/۷۱۷**
بهزیستی ذهنی	۰/۸۳۱**	۰/۷۱۷**	۱

براساس نتایج جدول فوق مشاهده می شود که بین روانشناسی مثبت گرا و موفقیت تحصیلی سطح معناداری بالاتر از ۰/۰۵ بوده و بین این دو متغیر رابطه معناداری وجود ندارد و فرضیه اول رد می شود. همچنین بین روانشناسی مثبت گرا و بهزیستی ذهنی سطح معناداری برابر ۰/۰۰۱ بوده و می توان دریافت که بین این دو متغیر رابطه معناداری وجود دارد و فرضیه دوم پذیرفته می شود. از سویی دیگر سطح معناداری بین دو متغیر بهزیستی ذهنی و موفقیت تحصیلی برابر ۰/۰۰۰ بوده و فرضیه سوم پذیرفته می شود که بین این دو متغیر رابطه معناداری وجود دارد. در فرضیه چهارم به دلیل وجود متغیر میانجی (بهزیستی ذهنی) از نرم افزار لیزرل برای تحلیل مسیر و ارزیابی مدل استفاده شده است. نتایج آزمون تحلیل مسیر در شکل ۲ نشان داده شده است.

شکل ۲. نتایج آزمون تحلیل مسیر فرضیه چهارم

براساس نتایج آزمون تحلیل مسیر چنانچه ضریب T-Value بیشتر از مقدار ۱/۹۶ باشد آن فرضیه پذیرفته می شود. لذا مشاهده می شود که روانشناسی مثبت گرا رابطه معناداری با موفقیت تحصیلی ندارد. اما این دو متغیر با وجود متغیر میانجی بهزیستی ذهنی دارای رابطه می باشند.

۴- نتیجه گیری

دانش آموزان هر جامعه به عنوان قشر محصل، کارآمد و آینده سازان هر کشور می باشند که بخش عمده ی برنامه ریزی و بودجه ی هر کشور را به خود اختصاص می دهند. پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در کسب موفقیت های آتی آن ها از اهمیت بسزایی برخوردار است. بنابراین شناسایی عوامل موثر در پیشرفت تحصیلی دانشجویان و توجه به آن ها، گامی به سوی توسعه ی پایدار می باشد. از اینرو در پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین روانشناسی مثبت گرا و موفقیت تحصیلی با نقش میانجی بهزیستی ذهنی پرداخته شد. نتایج فرضیه اول نشان داد که بین موفقیت تحصیلی و روانشناسی مثبت گرا رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین در فرضیه دوم به بررسی رابطه بین بهزیستی ذهنی و روانشناسی مثبت گرا پرداخته شد و نتایج نشان داد که بین این دو متغیر رابطه معناداری وجود دارد. در فرضیه سوم رابطه بین بهزیستی ذهنی و موفقیت تحصیلی دانش آموزان مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آزمون های آماری نشان داد که بین این دو متغیر رابطه معناداری وجود دارد. در نهایت نتایج آزمون فرضیه چهارم نشان داد که متغیر بهزیستی ذهنی به عنوان متغیر میانجی در رابطه بین روانشناسی مثبت گرا و موفقیت تحصیلی می باشد.

منابع

- ابوطالبی، فاطمه؛ خامسان، احمد؛ راستگومقدم، میترا. (۱۳۹۷). رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده با بهزیستی ذهنی و پیشرفت تحصیلی دختران پیش دانشگاهی. فصلنامه روان شناسی تربیتی، دوره ۱۴، شماره ۴۸، ۱۴۷-۱۶۸.
- امینی، مرضیه؛ شهنی بیلاق، منیجه؛ حاجی یخچالی، علیرضا. (۱۳۹۹). رابطه علی سرمایه روانشناختی با بهزیستی روانشناختی و عملکرد تحصیلی با میانجیگری سرمایه اجتماعی. پژوهش نامه روانشناسی مثبت، شماره ۶، دوره ۲، صص ۱-۱۶.
- زمانی، غلامحسین؛ امیری اردکانی، محمد. (۱۳۸۲). موفقیت تحصیلی از دید فرهیختگان کشاورزی. مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز. شماره ۳۹، صص ۱۰۹-۹۴.
- سیف، علی اکبر. (۱۳۹۵). روان شناسی پرورشی: روان شناسی یادگیری و آموزش. تهران: دوران.
- شفیع نادری، مهدیه؛ شریفی، طیبه؛ غضنفری، احمد. (۱۴۰۱). اثربخشی کاهش استرس مبتنی بر ذهن آگاهی بر بهزیستی و انعطاف پذیری روان شناختی دانش آموزان با عملکرد تحصیلی پایین. فصلنامه روان شناسی تحلیلی شناختی، دوره ۱۳، شماره ۴۸، صص ۲۷-۳۹.
- محمدی مولود، سعید؛ بدری گرگری، رحیم. (۱۴۰۰). فراتحلیل روابط مولفه های روانشناسی مثبتنگر و پیشرفت تحصیلی. مجله مطالعات آموزش و یادگیری، دوره ۸۱، صص ۱۵۲-۱۷۳.
- نجفی حسین. بررسی اثر بخشی راهبردهای کمک خواهی تحصیلی بر بهزیستی تحصیلی، درگیری تحصیلی و عملکرد تحصیلی. (۱۴۰۱). نشریه پژوهش های تربیتی، دوره ۱۰، شماره ۴۴، صص ۲۱۵-۲۰۲.

Ahadi, B., Sotodeh, M., Habibi, I. *The comparison of psychological well-being and defense mechanisms in stuttering and nonstuttering students*, *Journal of School Psychology*, vol. 1, No. 4, pp. 6-22, 2012.

Bücker, S., Nuraydin, S., Simonsmeier, B. A., Schneider, M., & Luhmann, M. *Subjective well-being and academic achievement: A meta-analysis*. *Journal of Research in Personality*, vol. 74, pp. 83-94, 2018.

Cayubit, R.F.O. *Why learning environment matters? An analysis on how the learning environment influences the academic motivation, learning strategies and engagement of college students*. *Learning Environ Res*, vol. 25, pp. 581-599, 2021.

Hanson, J. M., Trolan, T.L., Paulsen, M. B., Pascarella, E.T. *Evaluating the influence of peer learning on psychological well-being*, *Teaching in Higher Education*, vol. 21, No. 2, pp. 191-206, 2016.

Parkins, S.Y. *Exploring Hope: A Journey with Tanzanian Adolescents in a School Setting, Thesis for the Degree of Master of Education in Counseling Psychology*, Department of Educational Psychology, Edmonton, Alberta, 1997.

Rudolf, R., Lee, J. *School climate, academic performance, and adolescent well-being in Korea: The roles of competition and cooperation*. *Child Ind Res*, 2023.

Rüppel, F., Liersch, S. & Walter, U. *The influence of psychological well-being on academic success. J Public Health, vol. 23, pp. 15–24, 2015.*

Seligman MA, Csikszentmihalyi MH. *Positive psychology: American Psychologist, vol. 55, No. 1, pp. 5-14, 2000.*